

РЕШЕНИЕ

№ 5067

гр. София, 03.08.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 37 състав,
в публично заседание на 13.07.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Адриан Янев

при участието на секретаря Гергана Мартинова , като разгледа дело номер **2074** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 – чл. 178 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 68, ал. 1 от Закона за защита от дискриминация (ЗЗДискр).

Образувано е по жалба на М. Т., гражданка на Федерална република Германия срещу Решение № 63 от 18.01.2021 г. на Комисията за защита от дискриминация (КЗД), петчленен разширен специализиран заседателен състав.

В жалбата се излагат подробни доводи, че административният орган неправилно е приел липсата на осъществена по отношение на М. Т. дискриминация по признаци „сексуална ориентация“ и „семеино положение“ от страна на министъра на правосъдието на Република България в качеството му на Централен орган по осиновяването, съгласно Конвенцията за защита на децата и сътрудничеството в областта на международното осиновяване. Моли решението на КЗД да бъде отменено и спорът да бъде решен по същество, като съдът да установи дискриминация спрямо М. Т. по признаците „сексуална ориентация“ и „семеино положение“ и да наложи предвидените в ЗЗДискр. санкции и принудителни административни мерки, вкл. по чл. 38, б. „а“ и „в“ от Правилата за производство пред КЗД. Претендират се разноски.

Ответната страна Комисия за защита от дискриминация изразява становище за неоснователност на жалбата, чрез процесуалния си представител в съдебно заседание и в представеното по делото становище излага доводи за неоснователност на жалбата. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Заинтересованата страна – Министърът на правосъдието, чрез процесуалния си

представител в съдебно заседание и в представеното по делото становище излага доводи за неоснователност на жалбата. Претендира юрисконсултско възнаграждение. Административен съд София – град, Второ отделение, 37 – ми състав, след като прецени събраните по делото доказателства, във връзка с доводите и съображенията на страните, приема за установено от фактическа страна следното:

Установява се, че през лятото на 2013 г. жалбоподателката М. Т., немски гражданин, започва процедура за международно осиновяване на дете от България. В тази връзка пред министъра на правосъдието на Република България в качеството му на Централен орган по осиновяването, съгласно Конвенцията за защита на децата и сътрудничеството в областта на международното осиновяване, е представен доклад от 21.05.2014 г. за годност за осиновяване на М. Т., изготвен от Служба областна управа Б.-Х., Германия.

В доклада от 21.05.2014 г. се посочва, че е направено обстойно проучване на М. Т. и се дава положително становище. Обсъдени са представите и желанието на кандидатката за осиновяване, както и планове за отглежда на детето. Изяснени са още отношенията на кандидатката с близкия ѝ роднински кръг, образованието, трудовата заетост, жилищните условия и здравословното състояние. От доклада става ясно, че кандидат – осиновителката сама е взела решението за осиновяване на дете.

Съветът по международно осиновяване към Министерство на правосъдието предлага на министъра на правосъдието г-жа Т. като подходящ кандидат за осиновяване на детето И. А. И..

Министърът на правосъдието е одобрил предложението и подписал Удостоверение № 16-00-400/14 от 16.11.2015г за даване ход на процедурата по осиновяване по чл. 17(с) от Конвенцията за защита на децата и сътрудничество в областта на международно осиновяване, подписана в Х. на 29.05.93г. (Х. Конвенция). Удостоверението е било изпратено на Централния орган по Х. конвенция в Германия.

По повод организацията за осъществяване на среща между кандидат - осиновителката и детето, от Областна служба за работа с младежта - Б.-В. е изявена препоръка при осъществяване на срещата да присъства и г-жа М. Т., която се явява законно регистрираната съжителка на жалбоподателката М. Т..

С писмо изх. № 16-00-400 на директора на Дирекция „Международна правна закрила на детето и международни осиновявания“ е изискан актуален социален доклад и становище от немския централен орган за липсата на информация в първоначалния социален доклад, касаеща съжителството на кандидатката. Отражено е това, че тази информация се явява от съществено значение с оглед вземането на последващи решения по процедурата по осиновяване.

В тази връзка е постъпило становище от Служба областна управа Б.-Х., Германия, в което сочи, че организацията-посредник в Германия „Г. Адопцион Германия“ - затворена впоследствие е постъпила „некоректно“, като е изпратила на българската посредническа организация непълен социален доклад, в който не съдържат данни за партньорката на кандидат-осиновителката.

Постъпил е нов социален доклад от 15.02.2016 г. за годност за осиновяване, изготвен от Служба областна управа Б. –Х., в който се съдържа информация, че жалбоподателката М. Т. съжителства с партньорката си М. Т.. Съдържа се информация за нагласите и представите на М. Т. за интеграцията на детето, както и за нейното образование, здравословно състояние, работно време и икономическо състояние. В доклада е отразено, че партньорството е започнало през 2005 г., а през

месец май 2007 г. се събрали в едно домакинство. През 2010 г. регистрирали партньорството си и двете взели решение да кандидатстват за осиновяване от България.

Видно от протокол № 348/18.02.2016 г. от заседание на Съвета по международно осиновяване към Министерство на правосъдието е взето решение да се даде препоръка на министъра на правосъдието да бъде направен отказ от осиновяване. Членовете на съвета са изразили мнение, че липсващата информация в доклада за партньорство и съжителство на осиновяващия е от изключително значение за правилното напасване с дете, поради което достигат до извод за изготвянето и изпращането на неверен социален доклад за годност за осиновяване.

Последвал е отказ с № 16-00-400/2014/02.03.16г. на министъра на правосъдието за даване на съгласие за пълно осиновяване на детето поради допуснати съществени нарушения в процедурата по осиновяване - липсата на данни за регистрираното съжителство в първия социален доклад, довела до даване ход на процедурата въз основа на непълен и неверен доклад за годност за осиновяване. Впоследствие обсъжданият отказ е отменен, за което са постановени влезли в сила решение по адм. д. № 4404/2016 г. по описа на ВАС и решение по адм. д. № 14154/2016 г. по описа на ВАС, II колегия, 5- членен състав.

Административното производство пред КЗД е образувано въз основа на жалба с вх. № 44-00-3007/15.06.2016 г., подадена от М. Т. срещу Министерство на правосъдието на Република България. В жалбата си до КЗД М. Т. твърди, че спрямо нея е осъществена пряка дискриминация по чл. 4 ал.1 от 33Дискр. по признаци „сексуална ориентация“ и „семеино положение“, като последващият отказ на министъра на правосъдието да даде съгласие за осиновяването (при първоначално дадено такова съгласие) се дължи единствено и само на обстоятелството, че кандидат-осиновителката се намира в регистрирано съжителство с лице от същия пол. Жалбоподателката счита, че е третирана по - неблагоприятно на основа на сексуалната ѝ ориентация, отколкото би бил третиран друг осиновител при сходни обстоятелства, който обаче не се намира в съжителство с лице от същия пол.

Въз основа на подадената жалба и с Разпореждане № 492/27.06.2016 г. на Председателя на КЗД е образувана преписка № 183/2016 г. пред административния орган, която е разпределена за разглеждане на Петчленен разширен специализиран заседателен състав.

Комисията е постановила решение № 433/15.12.2017 г., което е отменено с влязло в сила Решение по адм. дело № 1124/2018 г. по описа на АССГ, като преписката е върната за ново произнасяне при спазване на задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, изложени в решението.

Въз основа на влезлия в сила съдебен акт, производството по преписка № 183/2016 г. е възобновено за ново произнасяне по същество, за което е постановено Разпореждане № 1360/06.11.2018 г. на председателя на КЗД. На страните е указано какво трябва да представят, с оглед спазването на указанията на съда и възобновеното производство пред Комисията.

На 10.01.2019 г. в Комисията е получена молба с вх. № 44-00-54/10.01.2019 г. от жалбоподателката, като в нея се прави уточнение, че ответник по жалбата е Министърът на правосъдието, тъй като отказът за даване на съгласие за пълно осиновяване е негов. Заявява, че независимо от обстоятелството, че детето И. И. е осиновено от жалбоподателката, тя поддържа молбата си за установяване на

дискриминация по отношение на нея от страна на Министъра на правосъдието, предвид отказа му за пълно осиновяване на детето, както и отправя искане за налагане на предвидените санкции и принудителни административни мерки, съгласно чл. 37 от Правилата за производство пред КЗД.

Министърът на правосъдието е представил писмено становище, в което заявява, че по същество поддържа първоначалното си становище и счита жалбата за напълно неоснователна. Сочи, че безспорно първоначално представения доклад за осиновяване не е съдържал пълна и коректна информация за личното и семейно положение, социалната среда и мотивация за осиновяване, които не са новонастъпили обстоятелства, а са били факти, осъществени много преди изготвянето му. На следващо място твърди, че докладът за годност при осиновяването, изготвен на 21.05.2014 г. от Служба областна управа Б.-Х. не съответства и грубо нарушава изискванията на чл. 15 от Х. конвенция от 1993 г.

По преписката е проведено проучване по реда на чл. 55 - чл. 59 от ЗЗДискр. и е предоставена възможност на страните да се запознаят със събраните материали, както и да посочат други доказателства, каквито намират за нужни.

С Разпореждане № 69/24.01.2020 г. председателят на КЗД преписката е преразпределена за разглеждане от друг Петчленен разширен заседателен състав. Със Заповед №12-11-511/04.02.2020 г. председателят на КЗД е определил Н. А. да замества П. К. като член на петчленен разширен заседателен състав и да участва в заседание на 05.02.2020 г.

Проведени са четири открити заседания, като са събрани доказателства, представляващи списъци, съдържащи информация за броя на преписките за международно осиновяване, които са приключили за периода от 2009г. до 2016 г. (без 2013 г.), както и доклади за осиновяване от 11.05.2012 г. и 27.07.2016 г. От представените списъци се установява, че за посочения период е налице един отказ на министъра на правосъдието за даване съгласие за осиновяване, който е обсъжданият по – горе.

След проведено заседание на 08.07.2020 г., административният орган е намерил преписката за изяснена. В тази връзка е постановено оспорваното Решение № 63 от 18.01.2021 г. на Комисия за защита от дискриминация по преписка № 298 по описа за 2017 г., Петчленен разширен специализиран заседателен състав, с което установява, че министърът на правосъдието с постановления от него „отказ за пълно осиновяване“ в качеството на Централен орган по осиновяването, съгласно Конвенцията за защита на децата и сътрудничество в областта на международното осиновяване, не е извършил дискриминация по признаците „сексуална ориентация“ и „семеино положение“ по чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр., по отношение на М. Т., при което оставя без уважение жалбата на последната, с която е сезиран административния орган.

В мотивите на административния акт се посочва, че с отказа за пълно осиновяване не е нарушена забраната за пряка и непряка дискриминация, основана на „сексуална ориентация“ и „семеино положение“. Приема, че се касае за прецедент в практиката на министъра на правосъдието при обсъждане на непълен и неверен доклад за осиновяване. Излагат се довод, че отказът се дължи на допуснати съществени нарушения в процедурата по осиновяване –чл. 117, ал. 3 СК, а не на сочените от жалбоподателката признаци.

При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

Жалбата е допустима - подадена е срещу подлежащ на оспорване пред съд административен акт, от лице, адресат на акта, чиято правна сфера той засяга неблагоприятно и в законоустановения 14 - дневен срок, в съответствие с разпоредбата на чл. 68, ал. 1 от ЗЗДискр във връзка с чл. 152, ал. 1 и чл. 149, ал. 1 от АПК.

Разгледана по същество, жалбата е неоснователна по следните съображения:

Съгласно изискванията на чл. 168, ал. 1 АПК, при служебния и цялостен съдебен контрол за законосъобразност, съдът извършва пълна проверка на обжалвания административен акт относно валидността му, спазването на процесуалноправните и материалноправните разпоредби по издаването му и съобразен ли е с целта, която преследва законът, т. е. на всички основания, визирани в чл. 146 АПК. При преценката си, съдът изхожда от правните и фактическите основания, посочени в оспорвания индивидуален административен акт, представената административна преписка и събраните по делото доказателства. При проверката на административния акт, съдът не е обвързан от основанията, въведени от оспорващия, нито от неговото искане.

Оспорваното решение представлява индивидуален административен акт по смисъла на чл. 21, ал. 1 АПК, доколкото е налице изрично волеизявление на Комисията за защита от дискриминация, с което непосредствено са засегнати права и интереси на М. Т..

Обжалваното решение е издадено от компетентен административен орган и в пределите на неговата власт съгласно чл. 48, ал. 3 и чл. 65, т. 5 от ЗЗДискр.

Оспореното пред съда решение на КЗД е издадено в съответствие със законовите изисквания относно формата и съдържанието му съгласно разпоредбите на чл. 65, т. 5 от ЗЗДискр, вр. чл. 66, т. 1 - 4 от ЗЗДискр. Мотивите на административния орган са изложени подробно, които съдържат фактическите и правните основания за издаването на оспорвания акт.

При постановяване на оспорваното решение не са допуснати съществени процесуални нарушения. Не се установи да са допуснати такива процесуални нарушения, които да са нарушили или ограничили правото на защита на жалбоподателя, нито да обосноват извод, че ако административният орган не ги бе допуснал би достигнал до различен правен извод в крайния си акт.

Противно на доводите в жалбата, административният орган е събрал възможните и необходимите доказателства за изясняване на фактическата обстановка. Следва да се отбележи, че дадените указания с решение по адм. дело № 1124/2018 г. по описа на АССГ са насочени за установяване наличието на сравними ситуации (постановени откази за осиновяване, основани на непълен социален доклад). В тази връзка са събрани списъци на броя административни преписки за даване съгласие за осиновяване от страна министъра на правосъдието, от които става ясно, че е налице единствен отказ и същият се отнася за жалбоподателката, т. е. няма други случаи на откази, основани на непълен доклад.

Другата част от събраните доказателства при новото разглеждане на делото се отнасят за наличието на два социални доклада. В същите е отразено, че кандидат – осиновителката (една и съща жена) живее заедно с нейна колежка и приятелка, т. е. липсва информация за еднополово партньорство. Този извод кореспондира с доводите

на жалбоподателката, но означава липсата на сравними ситуации с настоящия казус.

Приложен е правилно материалния закон.

Законът за защита от дискриминацията цели установяване и санкциониране на всяко поставяне в неравностойно положение въз основа на признаците, изброени в чл. 4, ал. 1 от закона или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна. В чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр. са посочени признаците, спрямо които се разпростира законовата забрана за дискриминация, включително и процесните признаци „семеино положение“ и „сексуална ориентация“. Съгласно чл. 4, ал. 2 от ЗЗДискр. пряка дискриминация е всяко по - неблагоприятно третиране на лице на основата на признаците по ал. 1, отколкото се третира, било е третирано или би било третирано друго лице при сравними сходни обстоятелства.

Разпоредбата на чл. 4, ал. 3 от ЗЗДискр. определя непряката дискриминация като поставянето на лице или лица, носители на признак по чл. 4, ал. 1, или на лица, които, без да са носители на такъв признак, съвместно с първите търпят по - малко благоприятно третиране или са поставени в особено неблагоприятно положение, произтичащо от привидно неутрална разпоредба, критерий или практика, освен ако разпоредбата, критерият или практиката са обективно оправдани с оглед на законова цел и средствата за постигане на целта са подходящи и необходими.

За да е налице проява на дискриминация по смисъла на закона, следва да са налице всички елементи от фактическия състав на приложимата специална правна норма, а именно: 1) изпълнително деяние - акт, действие или бездействие, водещи до диференциран подход към дадено лице или определен кръг лица; 2) защитен признак по чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр.; 3) цел или резултат – засягане на права или законни интереси и 4) причинно-следствена връзка. Едно деяние следва да се квалифицира като дискриминационно, когато лицето, което твърди че е жертва, докаже дискриминация, а лицето, за което се твърди, че дискриминира, не успее да опровергае извода за неравното третиране.

Доказването на дискриминация изисква, на първо място, да се установи наличието на неравно третиране, основано на признаците „семеино положение“ и „сексуална ориентация“ при сравнимост на ситуацията, както и на различието по тези признаци със сравняваните лица. Необходимо е да има лице – основа за сравнение, поставено в по-благоприятни условия на основата на признаците по ал. 1 на чл. 4 от ЗЗДискр. или чрез привидно неутрална разпоредба, критерий или практика. Сравнението в този смисъл се приема като основен и задължителен елемент от фактическия състав на двата вида дискриминация и липсата му е основание да се отрече по-неблагоприятно третиране на жалбоподателя, спрямо друго лице при сравними сходни обстоятелства или чрез привидно неутрална разпоредба, критерий или практика.

На второ място следва да се докажат факти, от които може да се направи обосновано предположение за възможно осъществяване на неравно третиране поради защитен признак, т. е. за причинна връзка между спорното третиране и защитения признак.

В настоящия случай не се установиха сравними ситуации, въз основа на които да се направи извод за неравно третиране. Установи се липсата на други случаи на изготвен непълен или неверен социален доклад, поради което е невъзможно извършване на сравнение между обсъждания отказ за осиновяване и други сходни ситуации. Щом липсва основа за сравнение, следва извод, че няма как да има по-неблагоприятно третиране на жалбоподателката.

Неоснователни са доводите на жалбоподателката, че за сравнение може да се ползва

ситуацията на жалбоподателката, когато първоначално ѝ е дадено разрешение за осиновяване. Принципно е възможно ползването (въпреки изискването за „друго“ лице) на такава ситуация, тъй като е сходна, но в конкретния случай трябва да е налична информация за министъра по отношение на пълнотата, респ. верността на доклада. В първоначалния доклад от 21.05.2014 г. липсва информация за сексуална ориентация на жалбоподателката, поради което министърът на правосъдието няма как да изрази отношение по този признак, за да се извърши впоследствие сравнение с обсъждания отказ за осиновяване, основан на този признак.

Действително от първия доклад може да се изведе информация за семейното положение на кандидат – осиновителката, но отказът е мотивиран с допуснати съществени нарушения в процедурата по осиновяване, изразяващи в изготвянето на непълен и неверен доклад за годност за осиновяване. Чл. 15, ал. 1 от Конвенцията за защита на децата и сътрудничеството в областта на международното осиновяване изрично посочва редица обстоятелства, които следва да се установят и са част от съдържанието на доклада, сред които семейното положение на кандидата за осиновяване. Това е така, тъй като изясняването на всички обстоятелства, при което ще живее детето, представлява важна гаранция за спазването на целта по чл. 1, б. а) от Конвенцията, а именно осиновяването да се извърши при най - добра закрила на интересите на детето и при съблюдаване на неговите основни права, признати от международното право.

Не без значение е обстоятелството, че непълнотата на доклада се дължи не само на съответната организация в Германия, а и на предоставената информация от жалбоподателката. Според първия доклад жалбоподателката е споделила, че сама е взела решението за осиновяване на дете, а във втория доклад е отразено, че това решение е взето съвместно с нейната партньорка. В отказа на министъра липсва изложение за причините, поради което е налице непълен доклад, но в протокола № 348/18.02.2016 г. от заседанието на Съвета по международно осиновяване е обсъдено това обстоятелство.

Следва да се отбележи, че семейното положение е само един от серията критерии, които влизат в съвкупната преценка за годността за осиновяване на кандидата. В тази насока следва да се преценява писмо изх. № 16-00-400 на директора на Дирекция „Международна правна закрила на детето и международни осиновявания“, в което е посочено, че семейното положение се явява от съществено значение с оглед вземането на последващи решения по процедурата по осиновяване. Единствено за допълнение следва да се отбележи, че обсъжданото писмо представлява изявление на помощен орган в процедурата по осиновяване, но не и изявление на министъра на правосъдието.

С оглед горното, не е възможно да бъде направен извод за осъществена проява на пряка и непряка дискриминация поради недоказването на задължителните елементи на същата: по-неблагоприятно третиране на оспорващата в сравнение с други лица при сравними сходни обстоятелства. Това налага извод за неоснователност на жалбата и като такава следва да се отхвърли.

С оглед изхода на делото и на основание чл. 143, ал. 3 и ал. 4 АПК жалбоподателката следва да заплати направените разноски от ответника и заинтересованата страна, които са в размер на 100 лева за юрисконсултско възнаграждение, което е съответно на чл. 24 от Наредбата за заплащане на правната помощ, вр. чл. 37 ЗПрП.

По изложените съображения и на основание и на основание чл. 172, ал. 2, предл.

последно АПК, Административен съд София – град,

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на М. Т., гражданка на Федерална република Германия срещу Решение № 63 от 18.01.2021 г. на Комисията за защита от дискриминация (КЗД), петчленен разширен специализиран заседателен състав.

ОСЪЖДА М. Т., гражданка на Федерална република Германия да заплати на Комисията за защита от дискриминация сумата в размер на 100 лева, представляваща направени разноски.

ОСЪЖДА М. Т., гражданка на Федерална република Германия да заплати на Министерство на правосъдието сумата в размер на 100 лева, представляваща направени разноски.

Решението подлежи на обжалване пред Върховен административен съд в 14 – дневен срок от съобщаването му на страните.

Съдия: